

ע"פ 3078/13 - ע.מ., מוחמד שיבלי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לעורערים פליליים

ע"פ 3078/13

ע"פ 3688/13

לפני:
כבוד השופט ס' ג'ובראן
כבוד השופט א' שחם
כבוד השופטת ד' ברק-ארז

העורערים:
1. ע.מ.
2. מוחמד שיבלי

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

עורער על גזר דיןו של בית המשפט המחויז בחיפה, מיום 20.3.2013, ומיום 11.4.2013, בת"פ 54104-07-12, שניתן על-ידי כב' השופטת ח' הורביז

תאריך הישיבה: 20.1.2014 כ"ט בשבט התשע"ד

בשם המעורערים: עו"ד עדאל בויראת

בשם המשיבה: עו"ד זיו אריאלי

בשם שירות המבחן למבוגרים: הגב' ברכה וייס

פסק דין

עמוד 1

© verdicts.co.il - כל הזכויות שמורות לאתר פסק דין

1. לפנינו ערעור על גזר דיןו של בית המשפט המחוזי בחיפה, בת"פ 54104-07-12, שנית בណדר בעניין של שני המערערים, על-ידי כב' השופט ח' הורביץ.

2. המערערים הורשו, ביום 3.12.2012, על יסוד הודיעתם, בעבירה של "צורך נשק", לפי סעיף 144(ב2) רישא וסעיף 144(ב)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), עבירה שיוכסה להם בכתב אישום מתוקן. המערער 1 הורשע בנוסך בעבירות אלו: חמץ עבירות של נשיאת נשק והובלתו, לפי סעיף 144(ב) רישא וסעיף 144(ג)(3) לחוק העונשין; מעשי פיזיות ורשלנות, לפי סעיף 338(א)(5) לחוק העונשין; שלוש עבירות של ידיעות כזובות, לפי סעיף 243 לחוק העונשין; שלוש עבירות של ניסיון להיזק בחומר נפץ, לפי סעיף 454 סיפה ביחד עם סעיף 25 לחוק העונשין; והפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין. המערער 2 הורשע גם באربע עבירות של אי מניעת פשע, לפי סעיף 262 לחוק העונשין.

3. ביום 30.3.2013, נוצר עונשו של המערער 1 והושתו עליו העונשים הבאים: 7 שנות מאסר לRICTO בפועל מיום מעצרו; הופעל עונש מאסר על תנאי בין ארבעה חודשים, במצבבר לעונש שהוטל; 12 חודשים מאסר על תנאי לבל עברור, במשך 3 שנים, עבירות בנשק או עבירות אלימות מסווג פשע. בתאריך 11.4.2013, ניתן גזר הדין בעניינו של המערער 2 והושתו עליו 3 שנות מאסר לRICTO בפועל בגין ימי מעצרו, ו-12 חודשים מאסר על תנאי, לבל עברור בתוך 3 שנים עבירות בנשק.

עובדות כתוב האישום המתוקן

4. באישום הראשון נטען, כי בתקופה שבין אמצע מרץ לחודש Mai 2012, בחזרתו של המערער 2 בכפר קרע, באربع הزادמניות שונות, הכנין המערערים "לכל הפחות" 8 מטעני חבלה מאולתרים המורכבים מצינורות מתכת ומיכליים זיקוקין, אבק שריפה ופטיל השהייה, ללא רשות על פי דין. עוד נטען, כי מטעני החבלה הם נשק "שבכוו לגרום למותם של אדם או להזיק לו".

5. באישום השני מסופר, כי ביום 13.4.2012 סמוך לחצות, הגיע המערער 1 לבית קלשו בכפר קרע כשברטותו מטען חבלה מאולתר. המערער 1 הראה את המטען לדיריו הביתי וכן למערער 2, ציין באזוניהם כי בדעתו להתקשר למשטרה ולדווח בכבב כי הושליך לעברו מטען חבלה מקטנו נסוע. זאת, במטרה להרתיע גורמים מסוימים, עימם היה המערער 1 מסוכסף, מכל מגע עימם. בהמשך, נסע המערער 1 לכיוון סניף הדואר בכפר קרע כשברטותו מטען החבלה, כאשר כל הנוכחים, לרבות המערער 2, נסעים בעקבותיו. המערער 1 הניח את מטען החבלה מתחת לרכבו, ולאחר מכן התקשר לモקד 100 של משטרת ישראל ודיווח בכבב כי הושליך לעברו מטען חבלה מוגז. עם קבלת ההודעה, הגיעו למקום כוחות משטרה וחבלן, אשר פוצץ את המטען באמצעות מבוקר.

6. באישום השלישי מתואר חיפוש שנערך על-ידי משטרת ישראל, ביום 30.4.2012, בביתו של המערער 1 בכפר קרע, שבמהלכו נתפס מטען חבלה מאולתר. נטען כי המערער 1 חشد באדם בשם נסים, כמו שהניח בחזריו את המטען, והוא גמר אומר בדעתו לנქום בו על אף.

zion בכתב האישום, כי בעקבות מציאת המטען, נעצר המערער 1 ובמהלך אותו יום הוא שוחרר לחמיישה ימי מעצר בית בבתו. ביום 2.5.2012 בשעות הערב, הפר המערער 1 את תנאי מעצר הבית והלך לביתם של שני תושבי הכפר, מורסי ומואנס, כאשר ברשותו מטען חבלה מאולתר. באותו זמן שהו בבית תושבים נוספים, וביהם המערער 2. המערער 1 ביקש מאדם בשם בדר להשליך את המטען המאולתר לעבר ביתו של נסימ, והוא הסכים לכך, במעמד כל הנוכחים, לרבות המערער 2. בהמשך, יצא בדר מהבית כאשר המטען המאולתר ברשותו, וכשהגיע לקרבת ביתו של נסימ בכפר קרע, הוא הצית את פטיל ההשניה של המטען והשליכו לעבר ביתו של נסימ, שם שהו אוטה עת מספר בני משפחה. למרבה המזל, המטען לא התפוצץ. לאחר זאת, הגיעו לביתו של נסימ אנשי משטרת אשר גילו את המטען, בסיכון לבלוני הנזק בחצשו של נסימ, וחבלן משטרתי פוצץ את המטען באופן מבוקר.

7. באישום הרביעי מסופר על עימות שהתרחש בין המערער 1 לבין אחת מבנות שכניו, ילידת 1993 (להלן: המתלוננת). על רקע סכסוך זה, החליט המערער 1 לנוקם במתלוננת ובמשפחתה "באופן שיישליך לעבר ביתם מטען חבלה". ביום 9.5.2012 הגיע המערער 1 לביתו של המערער 2 בכפר קרע, כאשר ברשותו שני מטעני חבלה מאולתרים, בהם החזיק ללא היתר כדין. במקום נכח גם בדר, והמערער 1 ביקש להשליך מטען חבלה לעבר ביתם של השכנים, ובדר הסכים לכך.

על מנת למנוע את זהויותו, ביקש בדר מהמערער 2 כי יספק לו חולצה ארוכה מחובר כובע מסווג קפוץ!!! וכן כובע נוסף, והמערער 2 עשה כן. בהמשך, יצא בדר לעבר ביתה של המתלוננת כאשר ברשותו מטען החבלה, ובגינו לקרבת הבית הוא הצית את פטיל ההשניה והשליך את המטען לעבר ביתה של המתלוננת, שם שהו מספר בני משפחה. המטען נפל בחצר הבית והתפוצץ, ובدر נמלט בריצה מהמקום.

8. באישום החמישי מתואר מפגש נוסף בביתו של המערער 2, שהתקיים ביום 9.5.2012, אליו הגיע המערער 1 כשהוא מצויד בשני מטעני חבלה מאולתרים. במקום נכח גם בדר, ונטען בכתב האישום כי המערער 1 ראה את המטען שברשותו למערער 2 ולבדר. בסמוך לשעה 22:50, יצא המערער 1 מביתו של המערער 2 כשברשותו אחד המטען, והגיע לביתו של עו"ד TABAT BYDOSI, המתגורר עם משפחתו בכפר קרע (להלן: המתلون). מסיבה שלא הובהרה בכתב האישום, החליט המערער 1 להניח את המטען שהוא בראותו בחצר ביתו של המתلون, שעה שבה שהה בבית. לאחר זאת, התקשר המערער 1 למוקד המשטרה ודיווח בכבב כי אדם אחר הניח את המטען בבית המתلون. בעקבות כך, הגיעו למקום כוחות משטרת, מצאו את המטען ופוצצו אותו באופן מבוקר.

9. האישום השישי והאחרון מיחס למערער 1 בלבד, ונטען במסגרת כי המערער 1 הגיע, ביום 29.5.2012 בשעות הלילה, לבתו של אדם בשם מורסי, כשברטותו מטען חבלה מאולתר. המערער 1 הציע למורסי לסייע לו כתצפיתן, שעה שהוא ישליך את המטען לעבר ביתו של הקאדי, איאד זחאלקה, המתגורר עם בני משפחתו בקומה השנייה של בית זו קומתי, אשר בקומה הראשונה מתגוררים הוריו. מורסי הסכים לכך, והלך ביחד עם המערער 1 לעבר ביתו של הקאדי, כאשר תפקדו של מורסי היה להתריע מפני הגעתemand להו למקום. בהגיעם לקרבת הבית, הצית המערער 1 את פטיל ההשניה במטען והשליכו לעבר ביתו של הקאדי, שעה שהוא אשתו וילדיו נמו את שנותם. המטען נפל בחצר הבית ולא התפוצץ, והמערער 1 וכן מורסי נמלטו בריצה מהמקום. בהמשך, התקשר המערער 1 למוקד המשטרה ודיווח בכבב כי אדם אחר הניח את המטען בחצר ביתו של הקאדי. בעקבות כך, הגיעו למקום כוחות משטרת, מצאו את המטען, וחבלן משטרתי פוצץ אותו באופן מבוקר.

10. ביום 30.3.2013, ניתן גזר הדין בעניינו של המערער 1. בפתח גזר הדין, עמד בית משפט קמא על האמור בתסוקר שירות המבחן שהוגש בעניינו של המערער 1. מהתסוקר עולה כי מדובר בצעיר רווק בן 21, אשר מתגורר בבית הוריו בכפר קרע. המערער 1 הוא הבן הצעיר מבין חמשת אחיו ואחיותיו. לדבריו, הוא היה קרובן לשימוש באליםות מצד אביו כאמור לחייבו, והוא חש תחושיםות דחיה וקנאה באחיו. עם זאת, ציין המערער 1 כי כיום אביו תומך בו ומסייע לו. המערער 1 טען כי מגיל 17 הוא נוהג לשנות משקאות אלכוהוליים והוא אף התנסה באופן מזדמן גם בסמים מסוימים מסווג חישש, בהם חדל ללהשתמש לפני כמנה. המערער 1 לא ביטה נזקיות טיפולית בנושא צריכת האלכוהול והסמים. המערער 1 מזכיר לשירות המבחן לנעור, לאחר שבשנת 2007 יוסחה לו עבירה של החזקת סיכון למטרה לא כשרה, כאשר הילך זה הסתיים ללא הרשעה. בתחלת שנת 2012 הורשע המערער 1 בעבירה של החזקת נשק שלא כדין. בשיחתו עם קצינית המבחן טען המערער 1 כי התקופת מעצרו בפרשה זו הוא ערך חשוב נפש עם עצמו והבין את השלכות המעשים עליו ועל הסובבים אותו. בהתייחסו לעבירות בהן הורשע, התקשה המערער 1 לקחת אחריות מלאה על מעשיו ונטה למזער את חלקו ולטשטש את מידת אחريותו, הגם שהוא הביע חרטה מילולית. הוא תירץ את מעשיו בכך שמדובר בהתנהגותILDותית הנובעת "מרצון לחפש ריגושים ותשומת לב", וכיוום הוא מבין כי התנהגותו נובעת משיקול דעת מוטעה. המערער 1 התמקדב בעיקר במקרים האישיים אותם עליו לשלם, נוכח מעצרו והעדתו לדין. בנסיבות אלה, סבר שירות המבחן כי מדובר באדם המתבקש לשלוט בדחיפוי, ומגלה מגיל צעיר התנהגות אנטיסוציאלית. שירות המבחן נמנע ממtan המלצה טיפולית בעניינו של המערער, בציינו כי נמצאו אצל המערער 1 סימנים "המעידים על סיכון ממשוני להישנות ביצוע עבירות בעתיד".

11. מטעמו של המערער 1 העיד נזיה מסארווה, ראש מועצת כפר קרע, אשר מסר כי המערער 1 נמנה על משפחה נורמטיבית, אשר התגישה על מנת להחזיר את המערער למوطב ולנסות לשיקם אותו. הגיעו של מר מסארווה, גיסו של המערער 1 כמודיע משטרתי תרם לביצוע העבירות, כאשר הרקע לאלימות אישים אינו עבריini אלא שהמעשים נעודו לאפשר למערער להתבלט בחברה המקומית וכי הוא יכול "להתגאות במשהו". לדידו של מר מסארווה, מדובר במעשים שיש לראותם כמעשי קונדס, ולטעמו "זה היה יותר ILותי מאשר פשעה". במסגרת ראיותיה לעונש הגישה המשיבה את פסה"ד שניtan במסגרת תפ-11-15737, שם הוטלו על המערער 1 ארבעה חודשי מאסר על תנאי, שהם חבי הפעלה.

12. בית משפט קמא ציין בגזר דין כי מדובר בפרשיה חמורה ביותר, כאשר המערער 1 הכין 8 מטעני חבלה לפחות, ועשה בהם שימוש כמתואר בכתב האישום. הודגש, כי מדובר במטענים שיש ביכולם להמית אדם או לגרום נזק ממשי לאדם ולרכוש. העבירות בוצעו בנסיבות חרדה עם תושבים נוספים, תוך תכנון וסיכון חי אדם, כאשר המערער הוסיף חטא על פשע בקשר שומר הוזעות כוזבות למשטרה. בית משפט קמא דחה את הטענה כי מדובר במעשי קונדס או במעשים שנועדו "לרצת או להרשים את המשטרה, במסגרת היוטו מודיעין". המערער 1 סבר, כך נראה, כי הקשר שיש לו עם המשטרה יגן עליו, אך אין שחר לטענה כי כוונתו הייתה להרשים מאן דהוא, שכן חלק מהמטענים הונחו במסגרת סכסוך עם גורמים מסוימים, אוenkameה באנשים "על מה שסביר כי עוללו לו או למקורביו". בית משפט קמא ראה בחומרה את העובדה כי המערער 1 ביצע את אחת העבירות שיוחסו לו תוך הפרת תנאי מעצר הבית בו הושם, והוא אף הפעיל אחרים לצורך ביצוע המעשים. כמו כן, סבר בית משפט קמא כי אין להקל ראש גם בנסיבות הידיעות הכווצבות למשטרה, שיש בהן משום שיבוש הסדר הציבורי.

בית המשפט הוסיף וקבע כי אין לזקוף לזכותו של המערער 1 את העובדה כי לא נגרמו אבידות בנפש, בשלם לב

לסיכון הרב שיצר בהנחת המטענים בבתי מגורים שבהם שהוא בני אדם. בית משפט קמא הוסיף עוד, כי אף בנים לא קופחו ח"י אדם בשים לב לעובדה כי מרבית המטענים הופלו, כאשר חלקם לא התפוץץ. לצד הקולה, התחשב בית משפט קמא בಗילו הצער של המערער 1; בהזאתו באשמה, דבר שהביא לחיסכון ניכר בזמן שיפוטו; בחרטונו; ובדברים החשובים שנשמעו מפי עד ההגנה ושהלך מצאו את ביטויים גם בתסוקיר המבחן. לאחר זאת, קבע בית משפט קמא כי מתחם העונש ההולם לכל עבירה בנשק (בית משפט קמא השתמש במונח "רף עונשה" אך כוונתו הייתה, ככל הנראה, למתחם העונשה - א.ש.), נع בין 3 ל-6 שנות מאסר. לגישתו של בית המשפט, יש מקום לקבוע עונש נפרד לכל עבירה, אך לנוכח הנسبות המائلות שנמננו לעיל, נקבע כי "יהיה מקום להוראות על חפיפה של חלק מתקופות המאסר שיוטלו בגין כל אחד מהאישומים". לאור האמור, החליט בית משפט קמא לגזר על המערער 1 במסגרת האישום הראשון, שלוש שנות מאסר בגין כל עבירה; במסגרת האישום השני נגזרו על המערער 3 שנות מאסר; ובגין כל אחד מהאישומים השלישי, רביעי, חמישי ושישי, 5 שנות מאסר. לאחר חפיפת חלק מהעונשים נקבע כי על המערער לרצות 7 שנות מאסר בפועל. לאחר הפעלת 4 חודשי מאסר על תנאי במצבו לעונש זה, נקבע כי על המערער 1 לרצות עונש מאסר כולל של 7 שנים וארבעה חודשים, שמנינו מיום מעצרו 26.6.2012. זאת, בתוספת 12 חודשים מאסר על-תנאי.

גזר דין של המערער 2

13. ביום 11.4.2013, נגזר דין של המערער 2 ושל קטיין, שהוא הנאשם 3 בכתב האישום. מ�סקרים מבחן שהוגש בעניינו של המערער 2 עולה כי מדובר ברוחק כבן 19.5 שנים, אשר נשר מספק הלימודים לאחר 10 שנים לימוד, בשל רצונו לחיות עצמאות כלכלית. המערער 2 הוא הבכור מבין ארבעה ילדים, וה הנאשם 3 הוא אחיו. המערער 2 מוכר לשירות המבחן משנת 2012, לאחר שהורשע בעבירה של סיכון לח"י אדם בנתיב תחבורה. לדבריו, בתקופה שלפני ביצוע העבירות הוא חש שעומם וריקנות, מה שדחף אותו לחבר לצעירים בעלי עבר פלילי. המערער 2 מקבל אחריות על ביצוע העבירות, ולדיו מדובר במעשה יルドותי מבלי שהוא חשב על השלקותיו. המערער נתה לצמצם את חומרת מעשיו וטען כי הוא נגרר אחר חבריו. המערער 2 לא ביטה נזקנות טיפולית, ושירות המבחן המליץ להטיל עליו עונשה מוחשית, שתציב לו גבולות ברורים, מבלי שתקופת המאסר בפועל תהא ממושכת יתר על המידה, בכדי שלא להטמע בקרבו לתה תרבות עבריינית.

14. בית משפט קמא התייחס בחומרה יתרה לחלקו של המערער 2 ביחסו 8 מטעני חבלה בלבד עם המערער 1, כמפורט באישום הראשון. בשאר האישומים הורשע המערער 2 בעבירה של אי מניעת פשע, אך הודה כי הוא היה מודע לתוכניותיו הנלוחות של המערער 1 לפגוע ביעדים ובמטרות שונות, אך לא עשה דבר כדי למנוע את המעשים. המערער 2 נכח במקומות כאשר המערער 1 מסר מטעני חבלה לבדר על מנת שייחמם באටרים שונים, ובקרה אחד הוא מסר לבדר פרטី לבוש, בכדי למנוע את זיהויו כמשליך המטען. חלק מהعبירות בוצעו על-ידי בעיצומו של הליך שבו יוחסה לו עבירה חמורה של סיכון לח"י אדם בנתיב תחבורה. לצד הקולה, זקף בית משפט קמא לזכות המערער 2 את גילו הצעיר; את הודהתו באשמה; את נטילת האחריות; ואת נסיבותו האישיות. בית משפט קמאקבע כי מתחם העונש ההולם בגין כל עבירה המתוארת באישום הראשון נע בין 3 ל-6 שנות מאסר לRICTSI בפועל. לאחר זאת, החליט בית משפט קמא לגזר על המערער 2 שלוש שנות מאסר לRICTSI בפועל בגין תקופת מעצרו ו-12 חודשים מאסר על-תנאי.

ערעоро של המערער 1

15. בהודעת הערעור מטעמו של המערער 1, אשר הוגשה על-ידי בא כוחו עו"דعادל בויראת, מציג המערער על

חומרת עונש המאסר שהושת עליו ועל היקפו של עונש המאסר המותנה החל על כל עבירה בנסך. לטענת המערער, בית משפט קמא התייחס לתיק מושא הערעור "כתיק של יצור מטعني חבלה רגיל", בעוד שמדובר במטعني חבלה פשוטים המבוססים על זיקוקין ולא "במטעני חבלה בעלי עצמה". עוד נטען, כי בפועל לא נגרם נזק לגוף או לרכוש והדבר מעיד כי אין מדובר בפוטנציאלי רציני לגרימת נזק כזה. לדידו של המערער, עסוקין במשעי קונדס גרידיא, שהמניע העומד מאחוריהם אינם יותר מאשר סקרנות, או ניסיון למשוך תשומת לב "ולפעמים לגרום אי נוחות /או בהלה", אך לא מתוך כוונה לגרום לנזק כלשהו. לגישת המערער, הפסיקה אליה הפנה בית משפט קמא וכן מתוך הענישה שנקבע על-ידו, אינם רלבנטיים לנسبותיו המייחדות של מקרה זה.

עוד נטען, כי בית משפט קמא קבע את מתחם העונש ההולם רק על סמך הענישה הנוהגת, מבלתיLK קבוע את המתחם בהתאם לנسبותיו הקונקרטיות של מקרה זה. בהתייחס לגופם של דברים, נטען על-ידי המערער לגבי האישום הראשון כי מדובר במעשה אחד, הגם שהוכנו 8 מטעני חבלה באربعה הزادמנויות שונות. זאת, גם "כאשר הילדים (כך בהודעת הערעור – א.ש.) מתאפסים ארבע פעמים למטרה זו". עוד נטען, כי אין לשול את האפשרות כי כל שמונת המטעניים הושלמו בנסיבות אחד, ולכן לא היה מקום לקבוע מתחם עונשה נפרד לגבי כל מטען ומטען. טענה נוספת נסافت שהיא בפי המערער 1 נוגעת לעונשים שהושתו על עבריין אחרים בפרשה, שעונשם היה קל יותר מזה של המערער. לעניין זה הפנה עו"ד ביראת לפסק דיןה של כב' השופטת ד' סלע במסגרת ת"פ 12-07-54087 מדינת ישראל נ' בדר נעראת. נטען לבסוף, כי לא ניתן משקל הולם לנسبותיו האישיות של המערער כפי שאלה פורטו בתסקירות המבחן; להודאותו באשמה בהزادמנות הראשונה; ולהבעת חרטתו ה cyna .

16. בדיון שהתקיים לפניינו, הפנה עו"ד ביראת את תשומת ליבנו לפסק הדין שניתן בערעור על גזר דיןה של כב' השופטת ד' סלע בתפ"ח 54087-07-12 (ע"פ 5544/13 פלוני נ' מדינת ישראל (6.1.2014) (להלן: עניין פלוני)). לדידו של עו"ד ביראת, עניין פלוני צריך לשמש כנקודת מוצא לגבי עונשו של המערער 1. נטען, כי העונש המירבי שנגזר על מי מבין המערערים בעניין פלוני עומד על 46 חודשים מאסר, והדבר מצדיק הקללה משמעותית בעונשו של המערער 1. עו"ד ביראת חזר וטען כי כל אחד מהמטעניים שהוכנו הוא "צינור ברזל", שאינו יכול לגרום נזק ממש, ותעד על כך העובדה כי לא נגרם נזק כלשהו. נטען בנוסף, כי לא ניתן משקל לעובדה כי במשך שנתיים שימוש המערער 1 כמודיע משטרתי, דבר שנחשף במהלך המשפט והעמיד את המערער בסכנה רבה. במרבית המקרים לא התפוצזו המטעניים, והמערער 1 טרח להזעיק את כוחות המשטרה על מנת לנטרל את אותם המטעניים שלא התפוצצו. עוד נטען, כי המערער הפליל מעורבים נוספים בפרשה והודה באשמה בהزادמנות הראשונה, מבלתי שניתן לכך משקל הולם בקביעת עונשו.

לפיכך, התבקשנו להקל באורך משמעותי בעונשו של המערער 1.

1. תסקיר משלים בעניינו של המערער 1

17. לדיון ההחלטה בערעור ביקשנו מ שירות המבחן למציא לנו תסקיר עדכני בעניינו של המערער 1. מהتفسיר עולה כי בתקופת מאסרו הועמד המערער 1 לדין משמעותו בשל ביצוע עבירות מסוימת ונשללו ממנו ביקורי משפחה לתקופה מסוימת. בתחילת מאסרו, היה המערער 1 נתון בהשגחה, בשל מחשבות אובדן שabay ויה בשל כך במעקב פסיכיאטרי וכן הוא טיפול רפואי. ביום, המערער 1 נמצא במעקב והוא מקבל טיפול רפואי כלשהו. המערער 1 הודה בפני גורמי הטיפול בכלל בעבירות שייחסו לו והסביר כי כל רצונו היה "להוציא לסייע בה התגבור,

את היותו אדם בעל כוח שיכל להוות איום לאחרים". הוא רואה את מעשו "קשרורים להיותו צער, נעדר בגרות ובלתי". להתרשות גורמי הטיפול מדבר בעذر אשר נעדר כלים ומשאים לניהול חיים נורומטי, ולכן הוא זקוק ליותר טיפול. המערער 1 הביע נכונות להשתלב בהליך טיפול בנושא "שליטה בכעסים", ובמהמשך תיבדק התאמתו לטיפול זה.

ערעורו של המערער 2

18. המערער 2, אשר יוצג אף הוא על-ידי עו"ד עadal בויראת, מציג על מנת תקופת המאסר שנגירה עליו ועל היקפו הרחב של עונש המאסר המותנה. אף כאן טוען, כי אין מדובר בייצור מטעני חבלה בעלי עצמה, וכי עסקין במטענים שאין להם פוטנציאל רציני לגרימת נזק לגוף ולרכוש. מדובר במשי קנדס, כאשר את ייצור המטענים בסוגרת האישום הראשוני יש לראות כמעשה אחד. אשר ליתר האישומים, מדובר באין מניעת פשע, ובгин עבירות דומות נגזרו על אחיו הקטן של המערער 2 (הנאם 3 באותו כתב אישום) 6 חודשים עבודות שירות. עוד טוען, כי לא ניתן משקל ראו לניסיבותו האישיות של המערער 2; להיוותו באשמה; להיוותו נתון במעצר בית במשך חצי שנה; ולהבעת חרטתו על מעשו.

19. בדיון בערעור חוזר עו"ד בויראת טוען כי נקודת המוצא העונשית לגבי שני המערערים מצויה בפסק דין של בית משפט זה בעניין פלוני. לגישתו של עו"ד בויראת העונש שנגזר על המערער 2 אינם מידתי, בשים לב לרמת העונשה שנקבעה בתיק זה ובעיקר מתוך השוואה לעונשו של בדר, אשר הורשע בשני מקרים של נשיאת מטעני חבלה והשלכתם לעבר ידים שונים, ועונשו הועמד על 46 חודשים מאסר בלבד.

פסקoir מבחן עדכני בעניינו של המערער 2

20. מתקיר משלים שהוגש אודוט המערער 2 עולה כי הוא מכיר בחלק מהמעשים המיוחסים לו. התרשות גורמי הטיפול בכלל היא כי הוא איננו מגלה תובנה לחומרה הטמונה במעשייו ולהשלכותיהם, והוא גוטה למזער ולצמצם את חלקו בביצוע העבירות. המערער 2 שולב, בבקשתו, בקבוצה טיפולית בשם "לבחור אחרת", המתיחסה לעברונותם כאופן כללי. במהלך המפגשים הקבוצתיים נמנע המערער 2 מלחשתחף, היה פסיבי, ולא שיתף אחרים במחשבותיו וברגשותיו. לפיכך, לא ניתן להעיר את מידת התועלת שהפיק מהשתתפותו בקבוצה. בשלב זה, המערער 2 אינו משולב בסבב חופשנות.

תגובה המשיבה לשני הערעורים

21. המשיבה, באמצעות בא כוחה עו"ד זיו אריאלי, מבקשת לדחות את שני הערעורים. טוען כי שני המערערים אינם מפנימים עדין את חומרת מעשיהם, שעה שהם מתייחסים לייצור מטעני החבלה והשימוש בהם כמשי קנדס. טענה זו אינה מתইישבת עם האמור בכתב האישום שבו הודה המערערם, שם מדובר, בין היתר, בייצור 8 מטעני חבלה "שבוכחם להמית אדם או להזיק לו".

המערער 1 עשה שימוש, בין במשרין ובין באמצעות אחר, במטעני החבלה שהוכנו על-ידו ועל-ידי המערער 2 כאשר במקורה אחד הושלך מטען ליד בלון גז. למערער 2 וחסנו, מלבד ייצור מטעני החבלה, גם ארבע עבירות של אי-מניעת פשע, כאשר באחד המקרים הוא סיפק למנה המטען פרטיו לבוש כדי למנוע את זיהויו. בהתייחס לרמת העונישה שנקבעה בענין פלוני, נתען על-ידי המשיבה כי כל המערערים דשם, למעט אחד, לא הורשו בייצור מטעני חבלה. לגבי אחד המערערים שעונשו הופחת מ-54 חודשים מס' מאסר ל-46 חודשים, נומק הדבר בנסיבות משפחתיות קשות במילוי, ואין בכך כדי לשמש אמת מידה עונשית בנידון דין.

לאור חומרת המעשים ופוטנציאל הנזק לגוף ולרכוש, התבקשנו לדוחות את העורורים.

דין והכרעה

23. בפתח דיונו,מן הראי לחזור ולהזכיר את ההלכה המושרשת לפיה ערצת הערעור לא תעורר בעונש שהוטל על-ידי הרכאה הדינית, אלא במקרים חריגים של סטייה קיצונית מדיניות העונישה במקרים דומים, או כאשר מדובר בעוות מהותית שנפלה בגין הדיון (ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל (29.1.2009); ע"פ 6095/10 חאג' נ' מדינת ישראל (18.7.2012); ע"פ 9074/12 מדינת ישראל נ' ابو אחמד (13.6.2013); ע"פ 4568/12 מדינת ישראל נ' סראחין (28.11.2013); ע"פ 10/10 6577 פלוני נ' מדינת ישראל (11.6.2013)).

לאחר בוחנת כלל הנסיבות והازנה לשובה לטיעוני הצדדים, הגיענו למסקנה כי אין מדובר בסטייה מהותית מדיניות העונישה בעוות דומות, ונראה כי מדובר בעוונים ראים ומאוזנים, ולפיכך החלטנו לדוחות את שני העוררים.

24. מן הראי לחזור ולהזכיר כי שני המערערים הורשוו בייצור 8 מטעני חבלה מאולתרים "לכל הפחות", וזאת בארבע הזדמנויות שנותן. יוצר כל מטען חבלה בפני עצמו עבירה נפרדת, ואין בסיס לטרוניתו של הסגנון בהקשר זה, שעה שני המערערים הוזו בביצוע 8 עבירות של ייצור נשק, לפי סעיף 144(ב2) רישא ביחד עם סעיף 144(ג) לחוק העונשין. עוד ראוי להזכיר, כי אין כל ממש בטענת המערערים לפיה מדובר במטעני חבלה שאין בכוחם לגרום לנזק כלשהו, כאשר הם הוזו בייצור "פצצות או חפצים נפיצים שבוכום להמית אדם או להזיק לו, בלארשות על פי דין". ואכן, השתלשות העניינים המתוארת בכתב האישום מלמדת על פוטנציאל הנזק לאדם ולרכוש הטעון במטעני החבלה המאולתרים. עוד רואים אנו להזכיר, כי אין כל שחר לטענה כי מדובר במעשה קונדס גרידא ובלא יותר מאשר שובבות נערומים, כפי שניסו לטעון ראש המועצה המקומית כפר קרע ופרקיליטם של המערערים. כעולה מתקשי המבחן שניתנו בעניינים של המערערים הם אינם מפנימים ומכוונים בחומרת מעשיהם, ויש בכך זו כדי לעורר דאגה, אשר לאפשרות היישנותם של המעשים בעתיד.

המערער 1 ה nich במספר הזדמנויות את מטעני החבלה, בין בעצמו ובין באמצעות אחר, בבתי תושבים עירם היה מסוכסח, לרבות בביתו של קאדי בית הדין השראי בירושלים. במספר מקרים התפוצזו המטענים, אך בנס לא נגרם נזק לגוף ולרכוש, ובמקרים אחרים דווח המערער 1 למועד המשטרתי כי המטענים הונחו על-ידי גורם אחר, במטרה להסיר מעליו כל חשד. המערער 2 הורשע, כאמור, בארבעה מקרים של אי-מניעת פשע, בידועו על מזימותיו של המערער 1, ובאחד המקרים הוא אף נטל חלק פעיל באירוע משאיפשר לבדר להציג בפרטיו לבוש שימנעו את זיהויו.

בע"פ 13/7386 עוזד נ' מדינת ישראל (23.3.2014) עמדתי על חומרת העבירה שענינה החזקת נשק לשוגן, והזכיר את דבריו של השופט א' א' לוי בע"פ 761/07 אדרי נ' מדינת ישראל (22.2.2007), לפיהם:

"ניסיונם האחרונות מלמד שנשך המוחזק שלא כדין מוצא את דרכו לעתים לידיים עוינות, ולעתים נעשה בו שימוש למטרות פליליות, אלה גם אלה כבר גרמו לא אחת לאובדן חי אדם, ולפגיעה בחפים מפשע שככל 'חטאם' נבע מכך שהם נקלעו בדרך מקרה לזרת הפשע. כדי להלחם בכל אלה צריך העונש לבטא את סלידתה של החבורה ודעתה הנחרצת שלא להשלים עם עבריותם בכלל, ומסוג זה בפרט" (וראו גם, ע"פ 8246/05 דערוי נ' מדינת ישראל; ע"פ 10/9373 ותד נ' מדינת ישראל (30.1.2006); ע"פ 14.9.2011).

דברים אלה יפים גם בעניינו, וזאת בעיקר בשים לב לכך שבצד העבירה שענינה "יצור נשך", קצב המחוקק עונש של 15 שנות מאסר, ונזכיר כי במקרה דנן מדובר בשם עבירות מסווג זה.

26. הטענה המרכזית בערעור שלפניינו, מתבססת על רמת הענישה שאושרה בענין פלוני בעניינים של מעורבים אחרים בפרשה. נראה, כי ההשוואה הרלבנטית לעניינו נוגעת אך ורק למערער 1 בענין פלוני (להלן: הנאם 1) שרך הוא הורשע בשם עבירות של "יצור נשך", כמו המערערים לפניינו. על הנאם 1 נגזר עונש של 54 חודשים מאסר ועונשו הוקל לכדי 46 חודשים מאסר לריצוי בפועל. המדובר בקטין אשר "חווה טרגדיה משמעותית", שעה שאביו ירה באמו ובאחוטו והתאבד. מתקייר שהוגש בעניינו עולה כי הוא מתפקיד באורך תקין במסגרת מאסרו והוא לומד ומשתתף בקבוצות טיפולית. שירות המבחן התרשם מחרטתו האמיתית והכנה ומלקיחת אחריות מלאה על מעשיו. בנסיבות ייחודיות אלה, הוחלט, כאמור, "לפניהם משורת הדין" להקל במידת מה בעונשו ולהעמידו על 46 חודשים מאסר לריצוי בפועל. יצוין, כי יתר הערעורים על חומרת העונש נדחו.

לאור האמור, אין ניתן ללמידה מעונשו של הנאם 1, על נסיבותיו הייחודיות, לעניינו, ונראה כי במקרה דנן נתן בית משפט קמא את דעתו לכל הנسبות, ואין לומר כי החמיר יתר על המידה בעונשם של המערערים.

27. לסימן, נציין כי איןנו רואים צורך להביע דעתה לגבי מתחם הענישה שנקבע על ידי בית משפט קמא לגבי כל עבירה שענינה "יצור נשך" (מתחם הנע בין 3 ל-6 שנות מאסר). זאת, לאחר שבסוטו של יום נגזר על המערערים, בגין ביצוע עבירה זו, עונש העומד בקיצה התחתון של המתחם שנקבע, אך שאין ניכרת החמרה בעונשם בשל קביעת המתחם בדרך זו.

28. סוף דבר, משלא מצאנו כי העונש הכלול שהושת על המערערים סוטה מרמת הענישה הרואה, הנהנו מחייבים לדחות את שני הערעורים, ככל שהדבר נוגע לעונש המאסר בפועל. אשר לערעור הנוגע להיקפו של עונש המאסר על תנאי שהושת על המערערים, נראה כי יש לטיגו לכל עבירה בנשך מסווג פשוט. בכפוף לתקן זה, דין הערעורים להדחות.

ניתן היום, א' בניסן התשע"ד (1.4.2014).

שופט

שופט

שופט
